

NICOLAE N. SĂVEANU
(1866 – 1952)

Eduard Lambrino

Undeva în „Grădina Maicii Domnului”, la curbura Carpaților, în Vrancea legendei Babei Vrâncioaia cu ai săi șapte feciori viteji, a izvoarelor „Mioriței” noastre, sau a Unirii celei Mici, în Vrancea, înainte de toate, se află tranșeele întregirii țării noastre plătită cu sânge, se află altarul Eroilor Neamului românesc, a jertfei supreme a țaranului soldat român. De atunci, „din vara plină de speranțe a anului 1917, tot ce înseamnă luptă, dârzenie,

curaj, înălțare deasupra suferințelor, uitare de sine, avânt și sacrificiu suprem în numele patriei” este cuprins în sintagma, „Vrancea - Ținut al Jertfei și al Biruinței”.

Tot de atunci și pentru totdeauna, „vrâncenii pășesc pe plaiurile lor cu pioșenie, cu sfială și cu tremur în inimă, pentru a nu tulbura liniștea eroilor, pe trupurile cărora stau prezentul și viitorul României”. În Vrancea aceasta a noastră, pe care Nicolae Iorga o denumea „o imagine în mic a României Mari”, au trăit de-a lungul timpului, numeroși oameni de seamă care au făurit acestor meleaguri și țării, istorie. Fie că s-au născut sau nu pe aceste plaiuri, în vechea

organizare ca județul Putna, sau în cea mai recentă ca județul Vrancea, aceste personalități reprezintă cu siguranță o mândrie pentru întreaga noastră comunitate.

Una dintre acestea este profesorul și juristul Nicolae N. Săveanu. S-a născut la 11 octombrie 1866, în casa părintească din Bârlad, situată pe strada Tutovei nr. 468, fiind primul fiu al cunoscutului om politic putnean (vrâncean) Nicolae Săveanu (1840 - 1922) - deputat, senator, primar al Focșanilor, director de prefectură, subprefect și prefect al județului, 25 de ani președinte al Organizației Putna a Partidului Național Liberal (1897 - 1922), personalitate care a dominat timp de 50 de ani viața politică a acestui județ. Pe atunci, Nicolae Săveanu era funcționar în Bârlad, iar soția lui (s-au căsătorit în 1865), mama lui Nicolae N. Săveanu a fost Smaranda, sora lui Alexandru Philippide (1859 - 1933), originar tot din Bârlad, lingvist și filolog român, membru titular (1 aprilie 1900) al Academiei Române, profesor universitar, considerat întemeietorul Școlii lingvistice ieșene.

Smaranda Săveanu cu cei doi copii: Elena și Nicolae

Nicolae N. Săveanu - „Nicușor” cum i se spunea - a făcut parte din valul de tineri oameni politici care, după ce și-au definitivat

studiile în străinătate, s-au afirmat sub stindardul liberalismului la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, desfășurându-și activitatea politică cu precădere în prima jumătate a secolului trecut. A reușit, cel puțin la începutul carierei sale, să se impună pe scena politică locală, beneficiind de imensul sprijin datorat personalității tatălui său, atât pe plan local, cât și în mediile politice din Capitală.

A absolvit cursurile Facultății de Filozofie, Litere și Istorie a Universității Libere din Bruxelles (înființată în 1834) și apoi pe cele ale Facultății de Drept, din cadrul Universității București (fondată în 1864). A îndrăgit după absolvire cariera de profesor de istorie, deși a desfășurat-o o scurtă perioadă de timp, pentru ca, în 1898 să fie ales pentru prima oară deputat în Parlamentul României, reprezentând liberalii putneni.

În 1901 este numit prefect al județului Putna. Până la finele mandatului său, în 1904, prin grija tânărului prefect s-au construit în județ nu mai puțin de 50 de școli, 23 în 1902 și 27 în 1903, în valoare totală de 440.000 lei, spre marea satisfacție a lui Spiru Haret (1851 - 1912, matematician român, astronom, pedagog, reformator al învățământului românesc, om politic liberal român, ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice, academician), ministru în exercițiu atunci al Cultelor și Instrucțiunii Publice, de care îl va lega o frumoasă și fructuoasă prietenie. Nicușor Săveanu declanșase o adevărată campanie în acest sens, fiind un exemplu pentru toți prefectii din țară. A stimulat comunitățile locale, în frunte cu învățătorii, i-a convins pe oameni să ajute la construcția de școli și prin muncă fizică, transport și donații de materiale de construcții, inclusiv donații de terenuri, reușind mereu să realizeze o „*armonie între preot, învățător și primar*”.

S-au creat astfel noi posturi de învățători, au crescut considerabil numărul de elevi și frecvența acestora, realizându-se condiții pentru desfășurarea actului educațional la un nivel cu adevărat civilizat. De altfel, ministrul Haret a onorat eforturile prefectului, participând la inaugurarea unor școli din județ, precum cele din Bârsești, Nereju și Vizantea, în primele două comune fiind însoțit

chiar de Ion I. C. Brătianu (1864 - 1927) - președintele Partidului Național Liberal în perioada 1909 - 1927. O contribuție deosebită la realizarea proiectelor acestor școli, dar și în execuția lucrărilor de construcție a lor a avut-o și inginerul Dumitru Militeanu, din cadrul Prefecturii Putna. După cum însuși mărturisea, Nicolae N. Săveanu depusese acest efort deoarece „...am socotit o sfântă datorie din parte-mi să nu uit că primul pas ce făceam în politică îl datoram sătenilor din Putna”.

Aproape concomitent, cu sprijinul învățătorilor, Nicușor Săveanu pune în aplicare proiectul de înființare a Băncilor Populare din județ, urmare tot a unei inițiative a aceluiași entuziast ministru liberal al Învățământului, Spiru Haret. Astfel, în județul Putna, N. N. Săveanu preia șase Bănci Populare existente deja, făcând ca numărul lor să fie, în doar câțiva ani, de 53, cu un capital de circa 300.000 lei și aproape 2.000 de membri.

Tot în 1901, din inițiativa lui Nicușor Săveanu și cu aprobarea aceluiași ministru, s-a înființat la Odobești, Școala Elementară de Viticultură și Dogărie, amplasată pe 20 de hectare donate de Primăria locală, punându-se astfel bazele învățământului profesional din județul nostru. A ales această așezare pentru că „...*Odobescii sunt cea mai frumoasă podgorie a Putnei...*”, conform propriilor declarații. Prefectul, cu sprijinul Ministerului a asigurat imediat școlii localul și întreg inventarul necesar, inclusiv pentru secția de dogărie.

Apare la Tipografia Modernă M. T. Dumitrescu din Focșani, în 1904, lucrarea prefectului de Putna, Nicolae N. Săveanu, intitulată „*Școlile rurale din județul Putna*”, din care aflăm că s-au înscris în noile localuri ale școlilor putnene 6.555 de elevi în anul de învățământ 1901 - 1902 și, 13.286 elevi în cel următor 1902 - 1903. Începuse cu succes ampla acțiune de culturalizare a spațiului rural putnean și românesc.

Nicușor Săveanu în calitate sa de prefect al județului Putna a coordonat organizarea la 2 iulie 1904, la Bârsești, a manifestărilor prilejuite de comemorarea a 400 de ani de la moartea lui Ștefan Cel Mare, inaugurând cu aceeași ocazie și un monument din piatră

închinat memoriei „apărătorului creștinătății”. Tânărul Săveanu a hotărât locul amplasării monumentului, pe Dealul Dumbrava din localitate, a mobilizat exemplar școlile, bisericile și autoritățile locale, i-a mobilizat pe vrânceni la contribuții în muncă și bani, apelând și la alte aporturi venite din partea unor instituții focșănene.

La eveniment au participat, conform relatărilor vremii, „o mare de oameni”, formată din toți învățătorii din județ împreună cu elevii lor, alături de nenumărați locuitori ai Ținutului Vrancei (Vrancea, din punct de vedere istoric și etnografic, se întinde de la Vidra în sus).

Învățătorul sovejan Vasile Iftimescu, prieten al tânărului prefect Nicușor Săveanu, i-a sugerat acestuia construirea unui hotel la Soveja, după modelul existent la Slănic Moldova, ținând cont de „*minunile curative ale aerului ozonat din localitate*”. Atât de profund a fost entuziasmat de această idee Nicușor Săveanu, încât a plecat de urgență la București și a obținut, din partea Ministerului Agriculturii și Domeniilor și a guvernului liberal, la 13 iulie 1904, printr-o Hotărâre de Guvern, 10 hectare de pădure în locul din Soveja numit „*Podeș*”. În baza aceleiași Decizii, Ocolul Silvic Soveja era obligat să pună la dispoziția Prefecturii Județului Putna, cu gratuitate, materialul lemnos necesar construirii hotelului.

Întors la Focșani, Nicușor Săveanu pune de urgență la lucru pe inginerul Prefecturii, pe arhitectul acesteia, pe inginerul - șef al Ocolului Silvic Soveja, pe maiștrii care-i avea la dispoziție și chiar pe sovejeni, în contul zilelor de prestație la care erau oricum obligați prin lege. Grație acestor eforturi cumulate, la finele toamnei hotelul era gata: „*o clădire... de bârne de brad, pe temelie de piatră, cu acoperiș de șindrilă, un hotel de 248 de metri pătrați cu parter și etaj, cu 28 de camere, iar în fața acestuia, din același fel de materiale, un restaurant-cazinou... Astfel pentru prima oară se putea vorbi de Stațiunea Climaterică Soveja, proprietate a Prefecturii Putna. Sub prefectoratul lui Nicușor Săveanu... stațiunea se bucură de o deosebită atenție. În fața hotelului și restaurantului se amenajează un mic parc, se construiește un pavilion de mesteacăn pentru orchestră, se instalează bănci de mesteacăn și se îmbunătățește starea șoselei Focșani - Panciu - Soveja*”, cum relata presa vremii. Ulterior în 1930, Statul mai cedează gratuit stațiunii încă 15 hectare de teren, pentru necesara ei extindere și dezvoltare.

A fost o realizare deosebită a omului politic N. N. Săveanu, după ce în 1898 intervenise cu succes în soluționarea unui diferend dintre Stațiunea Climaterică Vizantea (declarată ca stațiune în 1886) și Ministerul Domeniilor. Raportul întocmit atunci de Săveanu pentru Ministerul respectiv arăta, pe de o parte, eficacitatea terapeutică a

apelor minerale din comună și, pe de alta, necesitatea modernizării acesteia cu ajutorul Statului, în ce privesc drumurile de acces, instalarea unei rețele telefonice și utilitatea prezenței unui medic în perioada sezonului de băi.

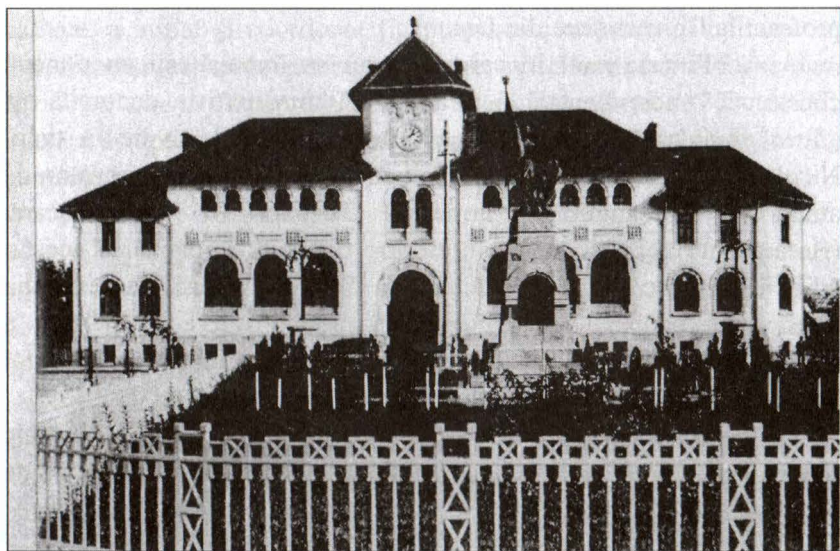
Răscoalele țărănești din anul 1907 cuprind și județul Putna. Numit din nou prefect, după demisia guvernului conservator, liberalul N. N. Săveanu dă dovadă de mult tact în discuțiile cu țăranii răsculați, reușind să aplaneze conflictul din județ, care ajunsese la porțile Focșaniului.

Conform mărturiilor de mai târziu (1946) ale secretarului general al Primăriei Focșani, I. M. Dimitrescu „...actualul local al justiției nu mai corespundea menirii unui local de tribunal cu două secțiuni cum este al nostru. În cea mai mare parte camerele sunt strâmte, egrasioase, adevărat focar de boală de care funcționarii sunt expuși să trăiască în asemenea încăperi neigienice o mare parte din zi. Inițiativa luată de Dl. N. N. Săveanu, fostul secretar General al Ministerului de Interne și actual deputat de Putna, de a construi un palat de justiție după cerințele publicului, a fost o mare binefacere, atât pentru numeroși justițiabili, nevoiți în vremuri ploioase și al iernei să stea expuși la intemperii din lipsa unei săli proprii, cea existentă fiind prea strâmtă și mai ales pentru numeroșii magistrați și restul de funcționari inferiori...”.

Astfel, în anul 1908, arhitectul focșănean Ioan Mincu vinde administrației județului Putna - reprezentată prin prefectul Nicolae N. Săveanu, un teren de 2.655 de metri pătrați, pe locul din Focșani numit „Chetrele de Moară”, unde prefectul a plănuț să se construiască noul Palat de Justiție al Focșanilor și al Putnei. La 18 martie 1908, Nicolae N. Săveanu semnează cu arhitectul Constantin Băicoianu contractul de execuție a lucrărilor. Prin Decretul Regal nr. 1.989 din 21 iunie 1908, semnat de M. S. Carol I - regele României, este aprobată întreaga documentație a edificiului. Construcția a durat trei ani și a costat 580.244,66 lei, fiind inaugurată la 2 aprilie 1912.

Toate demersurile necesare au fost asigurate pe perioada construcției de Nicușor Săveanu, în noua sa calitate de secretar general al Ministerului de Interne, condus în acea perioadă de Ion I. C. Brătianu, în guvernul liberal condus de Dimitrie A. Sturdza între 12 martie 1907 - 27 decembrie 1908.

Construcția Palatului de Justiție este una austeră, din zid masiv, acoperită cu țiglă, având 38 de încăperi dispuse pe trei niveluri, fiind la vremea aceea cea mai monumentală clădire a Focșaniului. Este construită în stilul tinerei școli românești de arhitectură, printre inițiatorii acesteia numindu-se și profesorul universitar focșănean, Ioan Mincu. Prefectul de Putna, la vremea inaugurării construcției, a fost Petre Panaitescu.

În 1909, „Asociațiunea Română pentru Înaintarea și Răspândirea Științelor” și-a ținut Congresul la Focșani, în perioada 20 - 25 aprilie, pentru a sărbători 50 de ani de la Unirea Principatelor Române - 24 Ianuarie 1859. Asociațiunea l-a desemnat pe fostul secretar general al Ministerului de Interne, N. N. Săveanu, ca delegat

în Comitetul local de organizare a jubileului. Invitați de onoare, care au și conferențiat la Focșani, au fost acad. Spiru Haret - ministrul Cultelor și Instrucțiunii Publice și acad. Petru Poni (1841 - 1925, chimist, fizician, pedagog, mineralog, pionier al învățământului chimic din România și om politic liberal român, deputat, senator, primar al Iașilor și ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice), profesor la Universitatea din Iași.

1913 este anul în care Focșanii se îmbogățeau cu o nouă construcție monumentală - Palatul Administrativ, denumită și „fosta prefectură” sau „primărie” după destinațiile avute în timp. Nicolae N. Săveanu a sprijinit inițiativa primarului conservator de atunci al Focșaniului, armeanul Theodor M. Bassarabeanu (Basarabianu), contribuind prin eforturi comune la realizarea acestui edificiu. Este o operă a arhitectului Daniel Renard, de execuția construcției ocupându-se arhitectul Simion Vasilescu (cel care a coordonat lucrările de execuție ale Teatrului Comunal și Ateneului Popular, ambele purtând numele „Maior Gheorghe Pastia”).

Este, ca și Palatul de Justiție, o construcție în stil arhitectonic românesc, având o suprafață construită de 1.768 metri pătrați și 58 de încăperi.

Între 5 ianuarie și 16 martie 1914, Nicolae N. Săveanu este ales președintele Comisiei Interimare din Focșani, iar de la 8 ianuarie 1916 este ales membru al Consiliului Comunal al Primăriei Focșani.

Liderul liberal putnean Nicolae N. Săveanu, a făcut parte și din Societatea „Cultura Poporului Român”, Filiala Focșani. În această calitate, a inițiat și coordonat finanțarea și construirea, împreună cu alți fruntași ai vieții publice putnece, a „Monumentului Închinat Eroilor Putneni Căzuți în Războiul de Independență 1877 - 1878”, operă a sculptorului Oscar Späthe, situată în fața Palatului de Justiție și inaugurată la 29 iunie 1916.

În discursul ținut cu acest prilej, liderul liberal putnean afirma, între altele: „ne-am adus prinosul de recunoștință acelor care prin sângele lor ne-au dat independența țării; monumentul nu e numai o evocare a trecutului, ci o rază de speranță pentru viitor”.

Tot în 1916, Nicușor Săveanu și-a început activitatea diplomatică îndeplinind până în 1918 demnitatea, de mare răspundere și prestigiu, de Comisar Regal al Odesei.

La 1 Decembrie 1918, la Marca Adunare Națională organizată la Alba Iulia, între cei 1.228 de delegați s-a aflat și delegația județului Putna, formată din 20 de persoane, avându-l în frunte pe liderul liberal putnean Nicolae N. Săveanu. Delegația a fost la un pas să nu poată părăsi Focșanii din cauza trupelor germane de ocupație.

Nicolae N. Săveanu este ales din nou deputat, la alegerile parlamentare din 3 - 5 martie 1922. Presa vremii consemna despre alegerea deputatului N. N. Săveanu : *„atent la serbările școlarilor, împărțind cărți și monede de 5 lei de argint elevilor silitori..., începuturile culturalizării județului Putna i se datorează lui..., prin ridicarea de construcții, înființarea de școli, a încurajat construirea de cooperative de credit la sate, toate sunt meritele lui..., plecarea lui la București a văduvit anumite laturi culturale și spirituale ale dezvoltării județului”*.

Nicolae N. Săveanu a îndeplinit și funcția de ministru în guvernul României condus de Ion I. C. Brătianu (1864 - 1927), între cei doi existând o frumoasă prietenie. Este interesant, ca un arc peste timp, că această prietenie se poate considera o adevărată moștenire lăsată de părinții lor, Ion C. Brătianu (1821 - 1891) - primul președinte al PNL, prim - ministru al României și Nicolae Săveanu - președintele liberalilor putneni, primar al Focșanilor, la rândul-le prieteni, amândouă exemplele generând realizarea unor proiecte deosebite pentru Țara Vrancei. În această demnitate, Nicolae N. Săveanu a condus Ministerul Sănătății Publice, Muncii și Ocrotirii Sociale, în perioada 30 octombrie - 3 noiembrie 1923 și apoi, nou înființatul Minister al Sănătății Publice și Ocrotirii Sociale, în perioada 3 noiembrie 1923 - 29 martie 1926.

Interesant este că în 1926, scena politică românească avea la nivel înalt mai mulți fruntași liberali, reprezentanți ai județului Putna: Mihail G. Orleanu (1859 - 1942, din familia primului președinte al liberalilor putneni, Gheorghe Orleanu) - președinte al Adunării Deputaților în perioada 6 aprilie 1922 - 27 aprilie 1926; Arthur Văitoianu [(1864 - 1956) - putnean prin soția sa, originară din Adjud] - ministrul Comunicațiilor în perioada 30 octombrie 1923 - 27 martie

1926), Nicolae N. Săveanu - ministrul Sănătății Publice, Muncii și Ocrotirii Sociale și Nicolae D. Chirculescu [(1874 - 1944) - al treilea președinte al liberalilor putneni] - ministrul Muncii, Cooperației și Asigurărilor Sociale (3 noiembrie 1922 - 30 martie 1926).

Nicușor Săveanu este ales la 30 iulie 1927 președinte al Adunării Deputaților Românici, având onoarea să stea pe locul unui Constantin Alexandru Rosetti (1816 - 1885), președintele acestui for în perioadele 25 iunie 1876 - 26 mai 1878, 17 noiembrie 1878 - 25 martie 1879 și 16 mai - 17 octombrie 1883, Nicolae Iorga (1871 - 1940), președinte în perioada 9 decembrie 1919 - 26 martie 1920, sau al vrâncenilor Duiliu Zamfirescu (1858 - 1922), președintele Adunării Deputaților României în perioada 30 iunie 1920 - 22 ianuarie 1922 și Mihail G. Orleanu. Cu ani în urmă, în 1901, chiar tatăl lui Nicușor Săveanu, Nicolae Săveanu, fusese ales președinte de vârstă al Camerei. Nicolae N. Săveanu va îndeplini această mare demnitate a statului român, între 30 iulie 1927 - 10 noiembrie 1928 și din nou în perioada 16 februarie 1934 - 19 noiembrie 1937.

La 15 august 1934 ziarul focșănean „Viitorul Putnei” consemna: *„Guvernul Republicii Franceze, ca răsplată pentru marile servicii aduse intereselor comune ale celor două țări aliate, a binevoit să confere șefului nostru, domnul N. N. Săveanu, președintele Adunării Deputaților, Marea Cruce a Legiunii de Onoare, cea mai mare distincție ce o are Franța. În audiența specială pe care domnul N. N. Săveanu a avut-o în ziua în ziua de 19 iulie la Quai d'Orsay (Ministerul de Externe al Franței), domnul Louis Barthou i-a remis, cu ceremonialul special, însemnele ordinului. Atențiunea deosebită de care se bucură și prestigiul pe care a reușit să-l cucerească în politica internațională fiul și reprezentantul județului nostru, este o mândrie pentru întreaga țară, dar în special pentru noi putnenii, care i-am acordat larg și neprecupețit, încrederea și dragostea noastră”*.

În același an, N. N. Săveanu a reprezentat cu succes România la Conferințele de la Locarno, Belgrad și Istanbul.

La 14 iunie 1936 se inaugura la „Porțile Vrancei”, la Vidra, „Monumentul Eroilor Vrânceni Căzuți la Datorie în Timpul Primului

Război Mondial”, cu precădere al eroilor „*grupului Vasile Chilian*”, printre inițiatori aflându-se și președintele Adunării Deputaților României, Nicolae N. Săveanu, alături de alți fruntași liberali ai Vrancei: Vasile I. Țiroiu - prefect al județului, Radu N. Săveanu - deputat, Dimitrie N. Hainăroșie – președintele Consiliului Județean și alții.

Nicolae N. Săveanu a făcut parte, o lungă perioadă de timp, din conducerea filialei putnene a Partidului Național Liberal, ca membru în Biroul Politic Județean, vicepreședinte, președinte de onoare și al patrulea președinte al filialei, între anii 1934 și 1937, când organizația liberală putneană atingea apogeul ei numeric și organizatoric. A rămas în istorie manifestarea publică organizată de liberalii putneni la Focșani, la 17 iunie 1934, cu prilejul Congresului Județean al Filialei PNL, când „... orașul Focșani a fost teatrul unei manifestațiuni politice fără precedent. Peste 15.000 de cetățeni din toate unghiurile județului... au defilat pe un traseu în Focșani, timp de

o oră și un sfert, încolonați în rânduri de câte opt, pe comune și sectoare, fiecare grup având placarde, muzici și trompete, iar în frunte convoiul începea cu un impozant grup de vrânceni călări”. Defilarea a fost urmărită de liderii liberali și de invitații lor din Capitală „în tribuna ce s-a construit în fața Bisericii « Săpunari », lăcașul de suflet și credință al liberalilor putneni”, cum relata manifestarea un ziar local.

Sunt interesante mărturiile presei referitoare la concepția politică a lui Nicușor Săveanu, asupra felului în care trebuie organizat partidul, care era, trebuie remarcat, diferită complet de aceea a tatălui său. Ziarul „Poporul” din 18 octombrie 1898 sintetizează astfel caracterizarea omului politic vrâncean: „un conducător iubit, iar nu temut, un stat major cu autoritate, nu însă tiran, niște membri devotați, nu însă sclavi...”.

De altfel, poate după modelul de la centru al Brătienilor și liberalii putneni au fost conduși trei generații de Săveni: Nicolae - tatăl, Nicolae - fiul și Radu - nepotul, fiecare cu realizări notabile reținute de cronicile politice ale vremii. Între toți însă, Nicolae N. Săveanu a excelat nu numai printr-un comportament elevat, de adevărat diplomat, ci și prin realizări de excepție care stau și astăzi mărturie devotamentului său pus permanent „în slujba cetății”.

Bunăoară, în prezentarea candidaților la alegerile generale din decembrie 1937, Nicolae N. Săveanu era caracterizat astfel de presă: „Domnia sa a făcut pentru Focșani ... lumină, canalizare, școli, palat administrativ, tribunal, străzi..., ca sfetnic al Regelui, a jucat un rol hotărâtor în rezolvarea crizei politice din ultimul timp, ... fiind o personalitate proeminentă, strălucit reprezentant al țării noastre în străinătate, dând dovada unui mare diplomat și bun cunoscător al chestiunilor internaționale..., fiind caracterizat de virtuțile care l-au consacrat cu supranumele de « Imparțialul Președinte », reușind de a fi ridicat prestigiul Parlamentului României atât în țară cât și peste hotare”.

Este de menționat faptul că „în tradiția familiei Săveanu a rămas neschimbată acea manieră de a conduce comuna: fără salariu,

fără ambiții personale, fără club [în sensul de partid] și cu averea personală pusă la dispoziția nevoiașilor”, cum relatea presa vremii. Aceeași tradiție a familiei Săveanu se referea nu numai la activitățile lor filantropice dar și la participarea cu semnificative contribuții bănești la realizările patrimoniale ale județului de care s-au ocupat.

O altă caracterizare a lui Nicolae N. Săveanu o aflăm din scrierile liderului liberal putnean Nicușor Ștefan Gaur, care caracteriza astfel discursul lui Nicușor Săveanu „... *dar ca unul care a studiat literele, îi place să dea discursurilor sale o nuanță poetică, și nu arareori l'am auzit băgând în cine știe ce discurs de polemică sau atac personal, o fâșie de cer albastru, un murmur tainic de isvoare sau cupola cerului diamantată de stele*”.

Nicolae N. Săveanu a fost căsătorit cu Aurelia, profesoară de istorie, din acest mariaj rezultând doi băieți: Radu N. Săveanu (1893 - 1969), viitorul om politic, primar al Focșanilor (8 aprilie - 28 august 1935), senator, deputat și diplomat și Dan Săveanu (1900 - ?). Nicolae

N. Săveanu a fost și tatăl a două fete, dintr-o a doua căsătorie în 1902, cu Maria (Mărioara) Grigore Arion (1884 - 1959). Prima lor fiică, Maria - Smaranda - Rafaela, „*Iky*” (1903 - 1987) căsătorită Deleanu și apoi căsătorită cu Alexandru D. Neagu, ministrul Finanțelor în guvernul Mareșalului Ion Antonescu, între 25 septembrie 1942 - 1 aprilie 1944 (când a demisionat și a trecut administrator la Banca Națională), mariaj din care a rezultat o fată, Ruxandra, căsătorită Iliescu și stabilită la București. A doua lor fiică, Viorica - Magdalena, „*Rica*”, (1909 - 1979), căsătorită cu colonelul Niculae Boian (atașatul militar al României la Paris - 1939), căsătorie din care a rezultat o fiică, Niculina, căsătorită Pirrëe, care locuiește în Germania.

„Nenea Nicu” cum îi spunea familia și cei apropiați, se stinge din viață în 1952, la București, la venerabila vârstă de 86 de ani. Atât el, dar mai cu seamă urmașii săi vor cunoaște ororile „*comucidului*” (neologism înrudit cu „*genocid*”, construit din termenii comunism și omucidere și menit să definească imensele crime comise pentru și în numele comunismului), prin canal, închisori, domiciliu forțat, emigrări, etc. Și pentru a nu uita niciodată faptele abominabile petrecute în acea tristă perioadă din istoria țării noastre, iată exemplul unei banale fotografii, în care N. N. Săveanu este surprins la o recepție la Palat, alături de M. S. Regina Maria. Pentru a nu constitui un nou motiv de arestări, urmașii săi au tăiat fotografia în partea ei cu regina, păstrând-o doar pe aceea cu demnitarul putnean.

Trebuie menționat că, pentru meritele sale deosebite și, în egală măsură, pentru contribuția sa la dezvoltarea patrimoniului cultural al urbei Focșanilor și județului Putna (Vrancea), numele demnitarului putnean Nicolae N. Săveanu a fost dat, încă din perioada interbelică, Spitalului din comuna Vidra, una dintre cele mai vechi instituții de profil din țară. Spitalul Vidra, s-a construit în perioada 1884 - 1887, urmare a unei Hotărâri a Consiliului de Miniștri din 1883, fiind opera arhitectului Ion N. Socolescu. Reconstrucția spitalului după Primul Război Mondial, a început prin 1925, bucurându-se de sprijinul „*unui mare om politic putnean al timpului - Nicolae N. Săveanu*”. În semn de aleasă recunoștință acest așezământ medical a purtat numele de „*Spitalul Rural « Nicolae N. Săveanu » Vidra*”, diplomatul și omul politic putnean contribuind nemijlocit la reparațiile și modernizarea instituției. În perioada comunistă s-a renunțat la numele spitalului, pentru ca, prin eforturile actualei conduceri, numele să-i fie redat prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 1.206 din 2012.

Pentru întreaga sa contribuție la dezvoltarea culturală, spirituală și patrimonială a urbei noastre, dar și a județului, credem că Nicolae N. Săveanu își merită locul în Panteonul Cultural al Focșanilor și Vrancei, alături de celelalte mari personalități care reprezintă mândria fără seamăn a „*Plaiurilor Mioriței*”. Existența lor

reprezintă adevărate apostolate ale neamului românesc în fața cărora trebuie să ne plecăm cu respect și pietate, numele acestora fiind pe veci sculptate cu litere de aur pe frontispiciul memoriei comunității noastre

Iată cum ar arăta, în accepțiunea noastră, **PANTEONUL CULTURAL AL FOCȘANILOR ȘI VRANCEI:**

Gheorghe Tattarescu (1820 - 1894), Dumitru Ollănescu - Ascanio (1849 - 1908), Ioan Mincu (1852 - 1912), Solomon Schechter (1847 - 1915), Alexandru Vlahuță (1858 - 1919), Duiliu Zamfirescu (1858 - 1922), Anghel Saligny (1854 - 1925), Gheorghe Pastia (1848 - 1929), Ștefan Gh. Longinescu (1865 - 1931), Gheorghe Balș (1868 - 1934), Gheorghe Gh. Longinescu (1869 - 1939), Sava Athanasiu (1861 - 1946), Nicolae N. Săveanu (1879 - 1952), Simion Mehedinți (1868 - 1962), Constantin C. Giurescu (1901 - 1977), Camil Baltazar (1902 - 1977), Emil Botta (1912 - 1977), Oscar Sager (1894 - 1981), Gheorghe Gheba (1912 - 2004), Dumitru Pricop (1943 - 2007), Gheorghe Buzatu (1939 - 2013).

BIBLIOGRAFIE

Albu, Florica, Albu, Iulian – *Monografia comunei Soveja*, Editura Universal Dalsi, București, 2002

Anghel, Valeriu, Deșliu, Alexandru – *Vocație și destin. 600 fișe - portret pentru un tablou spiritual - istoric al județului Vrancea*, Editura Terra, Focșani, 2000

Arhivele Naționale Vrancea – *Fond Prefectura județului Vrancea*, dosare din perioada 1886 – 1946

Idem – *Fond Primăria Orașului Focșani*, dosare din perioada 1932 – 1936

Idem – *Fond Partidul Național Liberal Putna*, dosare din perioada 1920 – 1934

Budescu, Ionel – *Istoria învățământului din județul Vrancea – de la origini până în 1918*, Editura Paideia, București, 2003

Cherciu, Cezar – *Focșanii - o istorie în date și mărturii (sec. al XVI-lea – 1950)*, Editura Andrew, Focșani, 2010

Idem – *Vrancea și ținutul Putnei. Un secol de istorie. 1820 – 1920*, Editura Neuron, Focșani, 1995

Idem – *Vrancea și Ținutul Putnei - o lume de altădată. 1921 – 1945*, Editura Andrew, Focșani, 2005

Cotea, Valeriu D. – *Vidra. Poarta Vrancei*, Editura Academiei Române, București, 2003

Dumitrescu, Maria, Dumitrescu Horia, *Primarii din Focșani între anii 1862 – 1937*, în *Cronica Vrancei*, vol. III, coordonator: Horia Dumitrescu, p. 215 - 226, Editura Pallas, Focșani, 2002

Dumitrescu, Horia, Iliescu, Ionuț – *Stațiunile balneoclimaterice Vizantea și Soveja*, Editura Pallas, Focșani, 2006

Dumitrescu, Horia, Miron, Gheorghe, Iliescu, Ionuț – *Viața politică în Vrancea între anii 1880 – 1948*, Editura Pallas, Focșani, 2009

Giurescu, Dinu, C. (coord.) – *Istoria României în date*, Ediția a II-a, revizuită și adăugită, Editura Enciclopedică, București, 2007

Graur, Nicușor – Ștefan – *Figuri politice putnene*, Tipografia Librăria și Legătoria de Cărți Alexandru N. Leon & Co., Focșani, 1920

Huțanu, Dumitru, Pavel, Lelia – *Opere ale unor sculptori consacrați aflate în patrimoniul cultural al orașului Focșani*, în *Studii și comunicări*, vol. V – VII, Focșani, 1987

Iliescu, Ionuț – *Inaugurarea monumentului lui Ștefan cel Mare*, în Revista „ProSaeculum”. Revistă de cultură, literatură și artă, Anul III, nr. 11, iulie 2004

Lambrino, Eduard, Iliescu, Ionuț, Constantin, Bogdan – *130 de ani de istorie liberală în Vrancea*, Editura Terra, Focșani, 2010

Muscă, Valentin – *Foamete și tifos pe 1 Decembrie 1918*, în „Ziarul de Vrancea”, Focșani, 1 Decembrie 2005

Muzeul Vrancei – *Vrancea 1917. Ținut al Jerfei și al Biruinței*, broșură omagială, Focșani 2012

Ollănescu-Orendi, Barbu-Dumitru – *România lui Barbu Ollănescu*, emisiunea *Lumea și noi*, TVRPLUS, redactor Mihaela Crăciun:

www.tvrplus.ro/editie-lumea-si-noi-87365 emisiunea din 27.02.2013

www.tvrplus.ro/editie-lumea-si-noi-109589 emisiunea din 7.06.2013

www.tvrplus.ro/editie-lumea-si-noi-110090 emisiunea din 14.06.2013

Paragină, Anton – *Aspecte din istoria orașului Focșani*, în „*Studii și comunicări*”, vol. IV, Focșani, 1981

Rădvan, Theodor Gh. – *Istoricul Școlii Primare de Băieți Nr. 2 din Focșani*, Tipografia Cartea Putnei, Focșani, 1931

Săveanu, Nicolae N. – *Școlile rurale din județul Putna*, Tipografia Modernă M. T. Dumitrescu, Focșani, 1904

Scurtu, Ioan, Mamina, Ion – *Guverne și guvernanți 1916 – 1938*, Silex. Casa de Editură, Presă și Impresariat, București, 1996

Țiroiu, Vasile I. – *Monografia satului și stațiunii climaterice Soveja*, lucrare dactilografată

Zaharia, Vasilica – *100 de ani de învățământ viticol la Odobești*, în „*Cronica Vrancei*”, vol. I, coordonator: Horia Dumitrescu, Editura DM Press, Focșani, 2000